

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עבודה סוציאלית עם אנשים זקנים - 3838

תאריך עדכון אחרון 13-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2025

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר חנאן אבו ג'בל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: hanan.abo-jabel@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הזקנה מלווה בשינויים מורכבים במישורים פיזיים, קוגניטיביים, נפשיים, חברתיים וכלכליים, אשר משפיעים על איכות חייהם של אנשים זקנים. רבים מהם חווים ירידה ביכולת לתפקד באופן עצמאי ובהיבטי האוטונומיה, המשפיעים על היכולת לבצע פעולות יומיומיות ולקבל החלטות משמעותיות בחייהם. בשל כך, עבודה סוציאלית עם אנשים זקנים מקבלת משמעות מיוחדת, ולעיתים קרובות כוללת לא רק התערבות ישירה עם האנשים הזקנים עצמם, אלא גם עם בני משפחותיהם ועם מוסדות וארגונים שונים הפועלים במרחב הטיפול והתמיכה.

עבודה סוציאלית עם אוכלוסייה זו דורשת תשומת לב מיוחדת וחקירה מעמיקה, מתוך מטרה להבין לעומק את הצרכים הייחודיים של אנשים זקנים ואת האתגרים שהם חווים בחיי היום-יום.

הסמינר יתמקד בניתוח אמפירי מעמיק של אתגרים בריאותיים, חברתיים ואתיים המשפיעים על אנשים זקנים ובני משפחותיהם, תוך בחינת הצרכים המיוחדים שעולים בתהליך קבלת השירותים. באמצעות גישות מחקר כמותיות, הקורס ישאף להעמיק בהבנת המורכבויות הללו ולפתח דרכים לשיפור התמיכה והטיפול הניתנים לאוכלוסיית הזקנים.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

ביצוע מחקר בתחום עבודה סוציאלית וזקנה: הסטודנטים יבצעו מחקר בתחום עבודה סוציאלית וזקנה, תוך שימוש בכלים אמפיריים ושיטות מחקר כמותיות לאיסוף נתונים וניתוח תוצאות. בנוסף, הסטודנטים יכתבו עבודה סמינריונית המבוססת על ממצאי המחקר ויישום התובנות שנלמדו בקורס.

דרישות נוכחות (%) :

חובה

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שינויים פיזיים, נפשיים, קוגניטיביים (כולל דמנציה) וחברתיים בזקנה
בני משפחה מטפלים, עובדים סיעודיים ועובדים זרים
שירותים קהילתיים (לדוגמה: מרכזי יום, שירותים במסגרת חוק סיעוד) ומוסדיים (לדוגמה: בתי אבות)
לאנשים זקנים

סוגיות אתיות בעבודה עם אנשים זקנים (לדוגמה: טיפול פליאטיבי והנחיות מקדימות לטיפול)
אנשים זקנים מקבוצות תרבותיות שונות (לדוגמה: אנשים זקנים ערבים)

חומר חובה לקריאה:

הנטמן, ש. (2015). עבודה סוציאלית עם זקנים: סוגיות מרכזיות וקווים מנחים להתערבות סוציאלית עם זקנים. בתוך: ד. פרילוצקי ומ. כהן (עורכות). גרונטולוגיה מעשית- מבט רב מקצועי לעבודה עם אנשים זקנים. ירושלים: ג'וינט ישראל-אשל, עמ' 93-120.

סמחון, ט'., ושוורצמן, פ'. (2022). עבודה סוציאלית פליאטיבית בישראל: אתגרים והזדמנויות. הרפואה, 161, 390-394.

פרילוצקי, ד., רז, י., אדלשטיין, ב. (2016). בחירת בית אבות, תהליך הסתגלות ומעברים. בתוך א. יקוביץ (עורכת). סוגיות בניהול מוסדות לזקנים. ירושלים: ג'וינט ישראל אשל, עמ' 187-211.

שילוני, ע., שומר, י., & ברג-ורמן, א. (2020). אתגרים של להט"בים בהזדקנותם ודרכים לסייע להם בהתמודדות עימם. גרונטולוגיה וגריאטריה, 2, 57-72.

- Abojabel, H., & Werner, P. (2022). The mediating effect of social support and coping strategies on the relation between family stigma and caregiver burden among Israeli Arab family caregivers of people with Alzheimer's disease (AD). *Aging & mental health*, 26(8), 1597-1603.
- Ayalon, L., & Tesch-Römer, C. (2018). Introduction to the section: Ageism—Concept and origins. *Contemporary perspectives on ageism*, 1-10.
- Ben-Harush, A., Shiovitz-Ezra, S., Doron, I., Alon, S., Leibovitz, A., Golander, H., ... & Ayalon, L. (2017). Ageism among physicians, nurses, and social workers: findings from a qualitative study. *European journal of ageing*, 14, 39-48.
- Bressan, V., Visintini, C., & Palese, A. (2020). What do family caregivers of people with dementia need? A mixed-method systematic review. *Health & social care in the community*, 28(6), 1942-1960.
- Elices Acero, Á., Prieto-Lobato, J. M., & Rodríguez-Sumaza, C. (2024). The role of social workers in long-term care for older adults: A mixed-methods systematic review in Europe and North America from 2000 to 2022. *International Social Work*, 00208728241269670.
- Kermel-Schiffman, I., & Werner, P. (2017). Knowledge regarding advance care planning: A systematic review. *Archives of gerontology and geriatrics*, 73, 133-142.
- Löbe, C., & Abojabel, H. (2022). Empowering people with dementia via using intelligent assistive technology: a scoping review. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 101, 104699.
- Segel-Karpas, D., Ayalon, L., & Lachman, M. E. (2018). Loneliness and depressive symptoms: the moderating role of the transition into retirement. *Aging & mental health*, 22(1), 135-140.
- Shinan-Altman, S., & Werner, P. (2019). Subjective age and its correlates among middle-aged and older adults. *The International Journal of Aging and Human Development*, 88(1), 3-21.

-
- Szabo, A., Allen, J., Stephens, C., & Alpass, F. (2019). Longitudinal analysis of the relationship between purposes of internet use and well-being among older adults. *The gerontologist*, 59(1), 58-68.
- Wamara, C. K., & Naumiuk, A. (2023). Service users' decision-making during transition to long-term care: Social workers' and older people's perspectives. *Ageing International*, 48(1), 316-330.
- Wang, C. W., Chan, C. L., & Chow, A. Y. (2018). Social workers' involvement in advance care planning: a systematic narrative review. *BMC Palliative Care*, 17, 1-20.
- Werner, P., Friedland, R. P., & Inzelberg, R. (2015). Alzheimer's disease and the elderly in Israel: Are we paying enough attention to the topic in the Arab population?. *American Journal of Alzheimer's Disease & Other Dementias®*, 30(5), 448-453.
- Werner, P., & AboJabel, H. (2020). Perceptions About and Engagement in Behaviors to Reduce the Risk of Dementia Among Adult Persons in Israel. *Journal of Alzheimer's Disease*, 78(3), 1011-1017.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
10 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 20 %

מידע נוסף / הערות: